

J ä l j e n n ö s .

Helsingissä 25/3 1942.

K. Herra Sotamarsalkka G. Mannerheim.

Päämaja.

Mikkeli.

K. Herra Sotamarsalkka!

Palatakseni eilen keskustelemaamme kysymykseen, täytyy minun heti sanoa, että lähemmin mietittyäni asiaa olen saanut sen suhteen suuria epäilyksiä. Operatiivisesti suunnitelma epäilemättä on mielenkiintoinen. Katson myös, että se voidaan toteuttaa. Kiel-
tämättä sen kautta niinikään jossain määrin parannettaisiin rinta-
malinjojamme, joskin myös vihollisen huoltoyhteydet uuden rintaman
tärkeimmällä kohdalla, varsinkin Valkean meren sulana ollessa, ny-
kyisestäään helpottuisivat. Mutta kaikessa tapauksessa suunnitelman
toteuttaminen olisi vain puolinaisuus. Sorokaa tai Sumaa ei saavu-
tettaisi. Hyökkäys Parandovan seudulla antaisi kumminkin todennä-
köisesti viholliselle aiheen otaksua, että pyrimme kauemmaksi ja
saattaisi sen keskittämään vastaamme samallaisia voimia kuin jos
kysymyksessä olisi Soroka tai Suma. Joutuisimme siten siellä toden-
näköisesti sitkeisiin taisteluihin. Toiselta puolen on tuskin otak-
suttavaa, että ne 5 venäläistä divisioonaa, jotka nyt ovat Povent-
san - Seesjärven linjalla ilman muuta vetäytyisivät vaikka niiden
rautatieyhteys Parandovassa katkeaisikin. Päinvastoin tuntuisi
enemmän venäläisten tapojen mukaiselta, että ne mottiinkin joutu-
neina tekisivät sitkeätä ja pitkäaikaista vastarintaa ja vetäisi-
vät koko Maaselän ryhmän ankariin taisteluihin. Nämät taistelut,
joihin sekä Maaselän että Rukajärven joukkomme siten kietoutuisi-
vat, tuottaisivat varmaan sekä huomattavia miehistötappioita että
aiheuttaisivat melkoista materialin kulutusta, jotka eivät olisi
oikeassa suhteessa saavutusten arvoon. Saksalaisten taholta emme
näissä taisteluissa todennäköisesti saisi mitään kevennystä, mää-
rättyä lentovoima-apua ehkä lukuunottamatta. Muuten kesää vastaan,
ja Valkean meren vapautuessa jäistä, ei Sorokan tai Sumankaan val-
taus saavuttaisi täyttä merkitystään ennen kuin talvella 1942-43.

Mutta olemmeko silloin vielä sodassa venäläisiä vastaan? Jos olemme, sitä välttämättömämpää on, että koetamme mahdollisuuden mukaan nyt säästää voimiamme, kalustoamme ja varastoitamme. Ehkä on tällä hetkellä vielä otettava huomioon sekin, toivottavasti hyvin pieni mahdollisuus, että saksalaisten on pakko peräytyä Pietarin rintamalla. Sellainen tapaus tuottaisi meille epäilemättä kaikissa tapauksissa suuria vaikeuksia ja vaaroja, jotka olisivat sitä suurempia jos samanaikaisesti kaikki Maaselän ja Rukajärvenkin joukot olisivat sidotut raskaisiin taisteluihin.

Huomioon on myös otettava hyökkäysliikkeen ehkä aiheuttama selkkauksen vaara Amerikan kanssa. Luulen tosin, että Amerika julistaa meille sodan, jos katsoo sen etujensa mukaiseksi, aivan riippumatta siitä mitä me teemme. Itse se tuskin sotaa Suomea vastaan haluaa, mutta Venäjän vaatimuksesta se sen voi julistaa, kuten Englantikin aikoinaan teki. Meidän hyökkäyksemme Sorokan suuntaan saattaa antaa Venäjälle aiheen kiristää Amerikalta tällaista sodanjulistusta ja ehkä vähentää Amerikan vastustushalua tällaisen vaatimuksen suhteen. Pitäisin myös monessakin suhteessa varsin arveluttavana tavalla tai toisella ennakoita ilmoittaa Amerikalle, että hyökkäyksemme rajottuu ainoastaan niihin ja niihin tavoitteisiin ja siten koettaa lieventää sen mahdollisesti tekemää epäedullista vaikutusta.

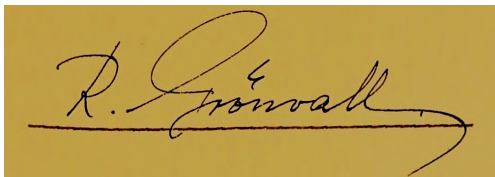
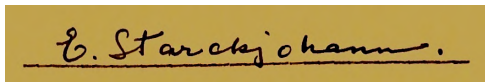
Jos saksalaisten ja sen liittolaisten keväthyökkäys päärintamalla onnistuu odotusten mukaan ja venäläiset ratkaisevasti lyödään, selviää tilanne varmaan meidänkin rintamillamme suhteellisen helposti, vaikkei suunniteltuun hyökkäykseen nyt ryhdyttäisikään. Jos hyökkäys taas epäonnistuu ja venäläiset ovat voitokkaita, on parempi ettemme ole tunkeutuneet kovin kauaksi. Kun me puolestamme omalta kohdaltamme olemme suurin piirtein saavuttaneet sen, mitä meidän tehtäväksemme sodan alkaessa suunniteltiin, mutta saksalaiset sitä vastoin eivät ole lainkaan voineet pohjoisessa toteuttaa mitä heidän olisi ollut tehtävä, ei saksalaisillakaan pitäisi olla mitään muistuttamista meidän suhteellista passivisuuttamme vastaan nykyoloissa. Sidommehan me joka tapauksessa edelleen parikymmentä venäläistä divisioonaa ja se vaatii meiltä suurempia ponnistuksia ja uhrauksia kuin mitä yksikään Saksan varsinaisista liittolaisista, suhteellisesti ottaen, nyt suorittaa. Lisäksi joukkojemme uudistijärjestely on vielä kesken ja kuljetusneuvojemme heikko tila tuottaisi varmaan hyökkäyksen toteuttamisessa vaikeuksia, varsinkin kun se ainakin osittain saattaisi joutua suoritettavaksi keli-rikon aikana.

Saattaa olla että epäilykseni ja huoleni ovat aiheettomia ja motiivini paikkansa pitämättömiä. Mainitsin niistä Waldenille. Muiden kanssa en asian laadun vuoksi ole halunnut keskustella. Olen tämänkin huonolla käsialallani itse kirjoittanut. Herra Sotamarsalkalla on luonnollisesti täysi vapaus oman harkintansa mukaan ratkaista asia. Lupaukseni mukaisesti olen kumminkin tahtonut dubioni esittää.

Kunnioittavimmin tervehdyksin

RISTO RYTI.

Jäljennöksen [sotasyllisyysoikeudenkäyntiä varten] oikeaksi todistavat:

A rectangular box containing a handwritten signature in black ink on a light brown background. The signature is written in a cursive style and appears to read "R. Ryti".A rectangular box containing a handwritten signature in black ink on a light brown background. The signature is written in a cursive style and appears to read "E. Starckjohann".

Копия.

г. Хельсинки, 25/3 1942.

Ув. Господину Фельдмаршалу Г. Маннергейму.

Главная ставка.
г. Миккели.

Ув. Господин Фельдмаршал!

Чтобы вернуться к обсуждавшемуся нами вчера вопросу, я должен сразу сказать, что после более тщательного обдумывания предмета у меня возникли в отношении него большие сомнения. В оперативном отношении план, несомненно, интересен. Считаю также, что его можно осуществить. Бесспорно, тем самым также в какой-то мере будут улучшены наши передовые линии, если даже и вражеские тыловые сообщения в самом важном месте нового фронта, особенно при очистившемся ото льда Белом море, будут против нынешнего облегчены. Но в любом случае исполнение плана будет лишь полумерой. Ни Сорока, ни Сума захвачены не будут. Однако наступление в районе Парандовы даст, очевидно, врагу повод предположить, что мы устремляемся дальше, и заставит его сосредоточить против нас такие же силы, как если бы речь шла о Сороке или Суме. Тем самым, очевидно, мы втянемся там в упорные бои. С другой стороны, едва ли следует ожидать, что те 5 русских дивизий, которые теперь находятся на линии Повенец – Сеесьярви, непременно отступят, даже если их железнодорожное сообщение будет прервано. Напротив, кажется более соответствующим обычаям русских, что они, даже попав в окружение, будут оказывать упорное и длительное сопротивление и вовлекут всю Маасельскую группу в жестокие бои. Эти сражения, в которые таким образом будут втянуты наши войска как Маасельской, так и Рукаярвиской группы, определённо как причинят значительные людские потери, так и произведут довольно большие материальные затраты, которые не будут в правильном соотношении с ценностью достигнутого. Со стороны немцев мы в этих боях, вероятно, не получим никакого облегчения, не считая ограниченной помощи авиацией. Впрочем, ввиду будущего лета и освобождения Белого моря ото льда, овладение Сорокой или Сумой не получит своей полной значимости ранее зимы 1942-43 гг. Но будем ли мы тогда в состоянии войны с русскими? Если будем, то является неизбежным, чтобы мы постарались по возможности сберечь наши силы, вооружение, снаряжение и запасы. Может быть, в данный момент нужно принять во внимание и ту, надо надеяться, весьма малую вероятность, что немцам придётся отступить на Петербургском фронте. Такой случай, несомненно, доставит нам в любом случае большие затруднения и опасности, которые будут тем больше, если одновременно все наши войска Маасельской и Рукаярвиской групп будут связаны тяжёлыми боями.

Нужно принять во внимание риск конфликта с Америкой, который, возможно, будет вызван нашими наступательными действиями. Правда, я полагаю, что Америка объявит нам войну, если сочтёт это выгодным для себя, совершенно независимо от наших действий. Сама она едва ли желает войны с Финляндией, но по требованию России она может её объявить, как поступила в своё время и Англия. Наше наступление в направлении Сороки сможет дать России повод вымогать у Америки такое объявление войны и, возможно, понизит нежелание Америки пойти навстречу такому требованию. Я бы также счёл во многих отношениях сомнительным тем или иным способом заранее сообщать Америке, что наше наступление ограничивается лишь такими-то и такими-то целями, и тем самым пытаться смягчить, возможно, произведённое им неблагоприятное впечатление.

Если весеннее наступление немцев и их союзников на главных фронтах удастся в соответствии с ожиданиями, и русские будут решительным образом разгромлены, то определённо положение разрешится и на наших фронтах относительно легко, даже если и не начнётся запланированное наступление. Если же их наступление не удастся, и русские окажутся победителями, будет лучше, если мы не продвинемся слишком далеко. Так как для себя мы в общих чертах достигли того, что планировалось в начале войны как наша цель, а немцы, напротив, вовсе не смогли на севере исполнить то, что они должны были сделать, то у немцев не должно быть ничего, чтобы нам предъявить по

поводу нашей относительной пассивности в нынешних условиях. Ведь мы во всяком случае и далее связываем пару десятков русских дивизии, и это требует от нас относительно бóльших усилий и жертв, чем ныне приносит любой отдельно взятый собственно союзник Германии. Кроме того, переформирование наших войск ещё не завершено, и слабость наших транспортных средств при проведении наступления наверняка доставит затруднения, особенно если его, хотя бы отчасти, придётся проводить во время распутицы.

Может оказаться, что мои сомнения и тревоги необоснованны и мотивы неверны. Я упомянул о них Вальдену. С другими я из-за характера дела не пожелал разговаривать. Я и это письмо написал сам своим плохим почерком. Господин Фельдмаршал, естественно, совершенно свободен решать вопрос по своему разумению. В соответствии со своим обещанием, я, тем не менее, пожелал изложить свои сомнения.

С совершеннейшим почтением

РИСТО РЮТИ.

(Перевод с финского: Андрей Абрамович Никитин.)

Copy.

Helsinki 25 March 1942.

Highly Esteemed Mr. Field Marshal G. Mannerheim.

General Headquarters.
Mikkeli.

Highly Esteemed Mr. Field Marshal !

In order to revert to the question we discussed about yesterday, I have to tell it rightaway that when I reconsidered it more closely, great doubts on it crossed my mind. From the operative point of view the plan was interesting, no doubts on it. I also agree that it can be carried out. No doubt that by it our front lines can be improved to some extent but simultaneously the service lines of the enemy at the most important section of the front will become easier to maintain, especially when the White Sea will be icefree. But in any case carrying out the plan would only be a partial solution. Soroka or Suma will not be reached. An attack around Parandova would probably make the enemy to reason that we are aiming at something farther away and might thus make it concentrate against us troops comparable in size to those needed to defend Soroka or Suma. In that case we would be jammed into tough fights. On the other hand it is not probable that those 5 Russian divisions, now on line between Poventsa and Lake Seesjärvi were voluntarily retreating even if their railway connection at Parandova were cut. On the contrary, it would be more of Russian style that even when encircled they would make tough and long-lasting resistance and so drawing the whole [our] Maaselkä Group to fierce battles. These battles into which both our troops in Maaselkä and Rukajärvi would be drawn, would certainly lead to considerable number of casualties and would cause substantial consumption of material that are not in right proportion to what can be achieved. From the German side probably no relief is to be expected in these fights, except perhaps some limited aerial support. Otherwise, in view of coming summer and when the White Sea gets rid of its ice cover, conquering Soroka or Suma would not reach its real value earlier than in the winter of 1942-43.

But are we still then at war with the Russians? If we are, the more necessary it will be to spare, within the bounds of possibility, our strengths, equipment and stores. Maybe, there is a possibility, hopefully a very small one, but however to be accounted for, namely that the Germans are forced to retreat on the St Petersburg front. This event would, without any doubt,

cause us great difficulties and hazards, which would be even greater if, simultaneously, all our troops in Maanselkä and furthermore, in Rukajärvi are bound to heavy fighting.

Also the possible risk to run into conflict with the US caused by this prospected offensive should be considered. Nevertheless, I suppose that America will declare war on us if she considers it to be useful for her, totally irrespective of what we do or not. She herself hardly desires any war against Finland but as a reaction to Russian demands she can do like what England formerly did. Our offensive towards Soroka may give occasion for the Russians to increase pressure on the Americans to declare war on us, as well as lowering the level of American reluctance against this sort of demand. I also consider it being questionable if we in one way or another let America know that our offensive will stop after this or that target and trying this way to alleviate the possibly negative impression of the effort.

If Germany's and her allies' invasion on the main fronts in spring will be as successful as expected and the Russians are decisively defeated, the situation on our fronts will be solved relatively easily, also if the planned offensive is now dropped. If their offensive yet fails and the Russians are victorious, it is better that we have not advanced too far. When we, for our part, have reached on the whole, what we planned for in the beginning of the war but the Germans, for their part, in the North totally lag behind of what they were expected to carry out, the Germans then would probably make no remarks about our relative passivity in the current situation. We still do tie down twenty Russian divisions, which requires of us relatively greater efforts and sacrifices than any of Germany's allies proper now contributes. And, the redeployment of our troops is still on the way and the poor quality of our transport equipment would certainly lead into difficulties in carrying out the offensive, especially when it, at least partly, would need to be carried out in the season of bad roads.

It is possible that my doubts and worries are groundless and my motives do not reflect reality. I mentioned about it to [defence minister] Walden. With others I, concerning the nature of the matter, did not want to discuss.

Also this letter I wrote in my bad handwriting. You, Mr. Field Marshal, are naturally free to use your own discretion to form your own judgement about this matter. In accordance with my promise I have anyway wanted to express my doubts.

With my most respectful consideration,

RISTO RYTI.